

HISTÒRIA DELS MOVIMENTS SOCIALS. SEGLE XIX (II)

Codi: 28846

Professor: **Alejandro Andreassi Cieri**

Curs 2005-2006 (1r quadrimestre)

Tipus d'assignatura: **Optativa**

Número de crèdits: 6

1. **Introducció:** Moviments socials i moviment obrer. Conflictivitat social i lluita de classes. Les diverses formes de mobilització col·lectiva. Bases materials de la protesta i cultura i mentalitats populars.
2. **El món del darrer terç del segle XIX :** Europa l'endemà de les "unificacions" y dels fets de la Comuna. Europa a la conquesta del món: visions de l'imperialisme. Amèrica: les grans onades migratòries. Burgesies y classes populars en l'esplendor de la "societat burgesa". La Segona Revolució Industrial i les transformacions en la economia del capitalisme. Ciència i producció: la nova definició del "homo faber".
3. **El moviment obrer entre la I i la II Internacional:** Marxistes, anarquistes i sindicalistes. Comparació de casos: Gran Bretanya, França, Alemanya i Itàlia. El cas espanyol.
4. **La II Internacional:** Antecedents, procés de formació i evolució fins a la I Guerra Mundial. Els debats fonamentals. Contradiccions i problemes de l'internacionalisme marxista. Altres internacionalismes.
5. **La societat d'entressegles:** Les noves classes mitjanes. L'associacionisme liberal/democràtic. Sociabilitat d'elit / sociabilitat popular: entre el Liceu y la taverna. Els espais interclassistes: ateneus, casals, cases, casinos y acadèmies. L'oci, de Pigalle/Montmartre al Paral·lel barceloní.
6. **El moviment obrer en els anys de la II Internacional:** La irrupció del sindicalisme de masses. Comparació de casos: Gran Bretanya, França, Alemanya y Itàlia. El cas espanyol, dels anys noranta a la creació de la CNT. Terrorisme y moviment obrer.
7. **Altres moviments socials d'entressegles:** Els moviments nacionals a les «nacions sense estat». Els moviments socials catòlics. Moviments de dones/moviment feminista. Antecedents del pacifisme, l'antimilitarisme y la desobediència civil. La cultura socialista y els "altres moviments socials".
8. **La I Guerra Mundial:** Orígens y desenvolupament des d'una perspectiva social. El final de la I Guerra Mundial: entre la revolució y l'eclosió de les mobilitzacions anti-bel·licistes.
9. **Epíleg:** Feixisme y comunisme, a l'ombra de les trinxeres. L'endemà de la Gran Guerra.

AVALUACIÓ. Es realitzarà mitjançant un examen. Podrà complementar-se amb un treball de curs, que no eximeix de la realització del examen. El treball haurà de partir d'una proposta de l'estudiant sobre un tema que faci referència a l'assignatura y serà discutit durant les dues primeres setmanes del curs.

L'examen final es basarà en els temes donats a classe y les lectures obligatòries que s'indiquin durant el curs.

BIBLIOGRAFIA

- ABELLÓ GÜELL, T., *El movimiento obrero en España, siglos XIX y XX*, Barcelona, Edicions Hipòtesi, 1997.
- ANDERSON, B.S. / ZINSSER, J.P.; *Historia de las mujeres: una historia propia*, 2 vols., Crítica, Barcelona, 1992.
- BECKER, J.J.; *L'Europe dans la Grande Guerre*, Belin, París, 1996.
- BENGOECHEA, S.; *Organització Patronal i Conflictivitat Social a Catalunya. Tradició i corporativisme entre finals de segle i la dictadura de Primo de Rivera*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1994.
- BONAMUSA, Francesc (ed.), *"La Huelga General"*; Revista Ayer, N° 4, Madrid, Marcial Pons, 1991.
- BOOKCHIN, M., *Los anarquistas españoles. Los años heroicos, 1868-1936*, Valencia, Numa Ediciones, 2000.

- BRAVO, G.M.; *Historia del socialismo, 1789-1848. El pensamiento socialista antes de Marx*, Ariel, Barcelona, 1976.
- BURROW, John W., *La crisis de la razón. El pensamiento europeo, 1848-1914*, Barcelona, Crítica, 2000.
- COLE, G.D.H.; *Historia del pensamiento socialista*, 7 vols., FCE, México D.F., 1957-63.
- Coriat, Benjamín, *El taller y el cronómetro. Ensayo sobre el taylorismo, el fordismo y la producción en masa*, Madrid, Siglo XXI, 52001 (1ª edición en francés, 1979).
- DEL ROSAL, A.; *Los congresos obreros internacionales*, 2 vols., Grijalbo, Barcelona, 1975.
- DROZ, Jacques (dir.), *Historia general del socialismo*, 4 vols, Destino, Barcelona, 1983.
- ELEY, Geoff, *Un mundo que ganar. Historia de la izquierda en Europa, 1850-2000*, Barcelona, Crítica, 2003.
- FERRO, Marc, *La Gran Guerra (1914-1918)*, Madrid, Alianza, 1970.
- FIELDHOUSE, D.K.; *Economía e Imperio. La expansión europea, 1830-1914*, Siglo XXI, Madrid, 1977.
- GABRIEL, Pere, “Anarquismo en España”, en WOODCOCK, George, *El anarquismo*, Barcelona, Ariel, 1979.
- GALLEGO, Ferran, *De Múnich a Auschwitz, 1919-1945*, Barcelona, Plaza Janés, 2001.
- GARRABOU, R. y SANZ, J. (eds.); *Historia agraria de la España contemporánea. 2. Expansión y crisis (1850-1900)*, Crítica, Barcelona, 1985.
- GERARD, A. y altres; *Villes et sociétés urbaines au XIX siècle*, Armand Colin, Paris, 1992.
- HATTON, T.J. y WILLIAMSON, J.G. (eds.); *Migration and International Labor Market, 1850-1939*, Routledge, Londres, 1994.
- HAUPT, G.; *La Deuxième Internationale, 1889-1914*, Mouton & Co, París, 1964.
- HOBSBAWM, E.J. (ed.); *Historia del marxismo*, Bruguera, Barcelona, 1981.
- HOBSBAWM, Eric J. y RANGER, Terence; *L'invent de la tradició*, Eumo, Vic, 1988.
- HOBSBAWM, Eric J.; *La Era del Imperio, 1875-1914*, Labor, Barcelona, 1989.
- HOBSBAWM, Eric; *El mundo del trabajo. Estudios históricos sobre la formación y evolución de la clase obrera*, Crítica, Barcelona, 1987 (315pp.).
- JOLL, James, *The Origins of the First World War*, London and New York, Longman, 1984.
- JOLL, James.; *La II Internacional*, Icaria, Barcelona, 1981.
- KATZNELSON, Ira; ZOLBERG, Aristide R. (eds.), *Working-Class Formation. Nineteenth-Century Patterns in Western Europe and the United States*, Princeton, Princeton University Press, 1986.
- KOCKA, Jürgen and MITCHELL, Allan (eds.) , *Bourgeois Society in Nineteenth-Century Europe*, Oxford, Berg, 1993.
- KOCH, H.W. (ed.) *The Origins of the First World War. Great Power Rivalry and German War Aims*, Houndmills – London, Macmillan Publishers, ²1984.
- KRIEGEL, Annie; *Las internacionales obreras*, Martínez Roca, Barcelona, 1968. Madrid, 1984.
- MAYER, Arno J.; *La persistencia del Antiguo Régimen. Europa hasta la Gran Guerra*, Alianza,
- MOSSE, George L.; *Il razzismo in Europa. Dalle origini all'olocausto*, Laterza, Bari, 1985.
- POLANYI, Karl, *La gran transformación. Crítica del liberalismo económico*, Madrid, Ediciones de la Piqueta, 1997.
- RIQUER, Borja de; *Identitats contemporànies: Catalunya y Espanya*, Eumo, Vic, 2000.
- SHUBERT, A., *Historia social de España (1800-1990)*, Madrid, Nerea, 1991.
- STERNHELL, Zeev; SZNAJDER, Mario y ASHERI, Maia, *El nacimiento de la ideología fascista*, Madrid, Siglo XXI, 1994.
- TASCA, Angelo, *El nacimiento del fascismo*, Barcelona, Crítica, 2000.